

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 czerwca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., między innymi na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2015 r., poz. 121) oraz art. 34 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U z 2009 r., Nr. 167, poz. 1322 z późn. zm.), stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) – S P. S. w Ł. w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. podwyższa się o 50,00 %.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w roku kalendarzowym 2013 do ubezpieczenia wypadkowego przez płatnika zgłoszonych zostało nie więcej, niż 9 ubezpieczonych. Wobec powyższego stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. powinna być przez spółkę ustalona w wysokości 50 % najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności. Najwyższa stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności ustalona na podstawie załącznika nr 2 w brzmieniu obowiązującym od 01.04.2012 r. do 31.03.2015 r. występowała w grupie – „Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego” i wyniosła 3,86 %. Zatem stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. powinna być ustalona przez płatnika w wysokości 1,93 % podstawy jej wymiaru. Tymczasem stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w dokumentach rozliczeniowych złożonych za miesiące 02.2015 r. i 03.2015 r. została przez P. S. zanizowana. (decyzja k. 5 – 5 verte akt ZUS)

Od powyższej decyzji płatnik - P. S. odwołał się w dniu 2 lipca 2015 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi. Skarżący wskazał, że do miesiąca lutego 2015 r. z uwagi na fakt, że nie zatrudniał pracowników, zobowiązany był do zapłaty tzw. ubezpieczenia wypadkowego w wysokości wynoszącej 50 % stawki maksymalnej. Od lutego 2015 r. ubezpieczony zmienił profil prowadzonej przez niego działalności oraz zaczął zatrudniać więcej niż 9 pracowników. Od tej daty przeważającym dla niego rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej była działalność w zakresie sprzedaży detalicznej wyrobów tekstylnych, która zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U z 2013 r., poz. 878) podlega stawce w wysokości 0,93 %. Odwołujący podniósł, że z uwagi na niewłaściwe zrozumienie przez niego przepisów ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych błędnie uznał, że może on już od miesiąca lutego 2015 r. skorzystać z preferencyjnej obniżonej stawki na ubezpieczenie wypadkowe. Wnioskodawca podkreślił, że błąd ten był błędem niezamierzonym. Jednocześnie ubezpieczony podniósł, że dokonał ze swej strony wszelkich czynności, które usunęły zastosowanie przez niego niewłaściwej stopy procentowej. W czerwcu 2015 r. złożył stosowne korekty za luty i marzec 2015 r. a także dokonał uzupełniającej zapłaty należnych składek i odsetek. Wnioskodawca podkreślił, że do chwili obecnej zawsze terminowo oraz we właściwej wysokości regulował on swoje zobowiązania wobec ZUS. (odwołanie k. 2 - 4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie 23 – 23 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny :

P. S. od dnia 1 listopada 2012 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) – S P. S. w Ł.. Przeważającym przedmiotem była działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej (82.99.Z). (wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP k. 7)

Do miesiąca lutego 2015 r. wnioskodawca nie zatrudniał pracowników i opłacał składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 50 % stawki maksymalnej, tj. 1,93 %. (raport k. 4 akt ZUS)

W lutym 2015 r. P. S. zmienił profil przeważającej działalności na – sprzedaż detaliczną wyrobów tekstylnych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach. (47.51.Z) i zaczął zatrudniać więcej niż 9 pracowników. (wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP k. 7, informacja o dokonanych zmianach k. 8, deklaracja ZUS RCA k. 11 – 13)

Z uwagi na powyższe zmiany, na skutek błędnej interpretacji przepisów ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U z 2015 r., poz. 1242), w dokumencie rozliczeniowym za miesiąc luty i marzec 2015 r. płatnik wykazał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla nowego profilu działalności, tj. sprzedaży detalicznej wyrobów tekstylnych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach (47.51.Z), dla której stopa wynosiła 0,93 % zamiast dawną stopę w wysokości 1,93 %. (bezsporne, a nadto raport k. 4 akt ZUS)

W czerwcu 2015 r. wnioskodawca złożył deklaracje korygujące za miesiące luty oraz marzec 2015 r. i dokonał zapłaty składek na ubezpieczenie wypadkowe w pełnej wysokości wraz z odsetkami. Po poprawieniu błędu za luty i marzec 2015 r. dokumenty rozliczeniowe były prawidłowe. (bezsporne, a nadto potwierdzenie wykonania przelewu do ZUS k. 5 - 6, informacja o wysyłce i potwierdzeniu k. 9, k. 16, deklaracja ZUS DRA k. 10, k. 14 – 15, k. 17, k. 21 – 22, deklaracje ZUS RCA k. 11 – 13, k. 18 – 20)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS oraz dokumenty w postaci: potwierdzenia wykonania przelewu do ZUS, informacji o wysyłce i potwierdzeniu oraz deklaracji rozliczeniowych korygujących, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie P. S. zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 27 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. (Dz. U. Nr 2015, poz. 1242) stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy.

Stosownie do art. 2 cytowanej ustawy "rok składkowy" to okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

Zgodnie z treścią art. 28 ust. 1 ustawy wypadkowej stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej, niż 9 ubezpieczonych wynosi 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art. 30.

Liczbę ubezpieczonych, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się jako iloraz sumy ubezpieczonych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu w ciągu poszczególnych miesięcy poprzedniego roku kalendarzowego i liczby miesięcy, przez które płatnik składek był w poprzednim roku kalendarzowym zgłoszony w Zakładzie co najmniej 1 dzień. (ust. 3)

Ponieważ płatnik P. S. w 2013 roku i 2014 roku kalendarzowym do ubezpieczenia wypadkowego zgłaszał nie więcej niż 9 ubezpieczonych, wysokość stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe powinna zostać ustalona w wysokości 50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla tych grup działalności, tj. za okres rozliczeniowy od 1.04.2014 r. do 31.03.2015 r.

Zgodnie z § 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz.U z 2013 r., poz. 878) grupy działalności, kategorie ryzyka i stopy procentowe składki dla grup działalności określa załącznik nr 2 do rozporządzenia i w brzmieniu obowiązującym

od 01.04.2012 r. do 31.03.2015 r. przewidywał on najwyższą stopę procentową dla grup działalności takich jak – „Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego” - 3,86 % co nie było przez skarżącego kwestionowane.

W tej sytuacji stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. powinna być przez P. S. jako płatnika składek ustalona w wysokości 1,93 % podstawy jej wymiaru a została błędnie wykazana za miesiące luty i marzec 2015 r. w wysokości 0,93 %.

Płatnik P. S. nie kwestionował, że w dokumentach rozliczeniowych za miesiące luty i marzec 2015 r. wykazał błędną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 0,93 %.

Powyższe w ocenie Sądu nie prowadzi jednak automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 3 ustawy, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie.

Podobne stanowisko było już prezentowane w judykaturze, bowiem stwierdzono, że odprowadzenie składki w zniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 25.11.2008 r., III AUa 1163/08, opubl. LEX nr 552000)

Organ rentowy nie ma prawa ogólnie zakładać, że pracodawca celowo zniżył liczbę pracowników, aby zmniejszyć koszty odprowadzanych składek na ubezpieczenie wypadkowe. (vide wyrok SN z 14.02.2013 r., II UK 53/12, opubl.

G. Prawna (...)

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, m.in. dotyczących osób poszkodowanych w wypadkach, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. W myśl ust. 4 powołanego przepisu, w przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji. Zasadność wymierzenia wyższej składki może podlegać ocenie sądu ubezpieczeń społecznych, do którego przysługuje odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nakładającej taki obowiązek. W doktrynie przyjmuje się, że jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający obowiązek opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Jeśli zatem płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada podstawa dla naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. (vide wyrok SO w Nowym Sączu z dnia 19.09.2013 r., sygn. IV U 425/13, opubl. LEX

nr 1716605, por. też wyrok SA w Szczecinie z 29.05.2014 r. III AUa 942/13, LEX nr 1496086, wyrok SA w Gdańsku z 25.09.2014 r., III AUa 2766/13, opubl. LEX nr 1526946)

Oceny zastosowania sankcji z art. 34 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, należy dokonywać w konkretnej sprawie mając na uwadze nie tylko jej represyjny, ale także prewencyjny charakter. Celem tej instytucji powinno być bowiem zdyscyplinowanie płatników składek do należytego wykonywania ciążących na nich obowiązków i przekonanie ich o nieopłacalności podawania nieprawdziwych danych, nie zaś wzbogacanie funduszu ubezpieczeń kosztem płatników, którzy przez omyłkę podali błędne dane. (wyrok SA w Gdańsku z 6.10.2015 r., III AUa 683/15, LEX nr 1842208)

Sąd Okręgowy podziela także zapatrywania wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 30 października (...). w sprawie o sygn. akt III AUa 242/12, opubl. LEX nr 1237548, zgodnie z którym: rygorystyczna sankcja zawarta w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie może być stosowana w sytuacjach, gdy płatnikowi składek nie można zarzucić nierzetelności, a przyczyna opłacenia składki w zaniżonej wysokości jest spowodowana nieświadomym działaniem, np. błędem rachunkowym czy pisarskim, bądź błędnym zinterpretowaniem przepisu.

W przedmiotowym postępowaniu płatnik w deklaracjach rozliczeniowych za miesiące luty i marzec 2015 r. błędnie wskazał stopę procentową składek na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 0,93 % obowiązującej w roku składkowym od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2015 r. co było spowodowane nieprawidłową interpretacją przez odwołującego art. 2 pkt 8 w zw. z art. 27 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2009.167. (...)). w myśl którego "rok składkowy" to okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

Od dnia 1 listopada 2012 r. wnioskodawca prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...) P. S. w Ł.. Przeważającym przedmiotem jej była działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej (82.99.Z).

Do miesiąca lutego 2015 r. wnioskodawca nie zatrudniał pracowników i opłacał składkę na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 50 % stawki maksymalnej, tj. 1,93 %. W lutym 2015 r. P. S. zmienił profil przeważającej działalności na – sprzedaż detaliczną wyrobów tekstylnych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach. (47.51.Z) i zaczął zatrudniać więcej niż 9 pracowników.

W tym stanie rzeczy płatnik uznał, że już od lutego 2015 r. może skorzystać z preferencyjnej obniżonej składki na ubezpieczenie wypadkowe. Dlatego też w deklaracji rozliczeniowej płatnik wskazał stopę procentową dla nowego faktycznie wykonywanego przedmiotu działalności gospodarczej oraz liczbę pracowników, którą wówczas zatrudniał będąc przekonany o prawidłowości tych danych, gdyż nie miał świadomości, że rok składkowy obejmuje jeszcze miesiące luty i marzec 2015 r.

W tej sytuacji zatem przyczyny błędnego wskazania stopy procentowej wyniknęły, z braku dostatecznej wiedzy o sposobie obliczenia stopy procentowej i wynikłej na skutek tego omyłki, a nie z chęci świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego. Świadczy o tym też fakt, że płatnik we wcześniejszym okresie podawał prawidłową ilość pracowników oraz stopę procentową.

Zatem w ocenie sądu do sytuacji prawnej odwołującego się nie ma zastosowania art. 34 ustawy z 30 października 2002 roku „o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych” (Dz. U. 199/02 poz. 1673 z późn. zm.).

W świetle wyżej przytoczonego orzecznictwa jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do zastosowania art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Taki pogląd został także zaprezentowany przez S. S. w Komentarzu do art. 34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, który stwierdza, że " jeśli płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada

podstawa do naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych."

Z uwagi na powyższe uznać należy, że przekazanie przez płatnika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki w zaniżonej wysokości, jeśli wynika ono z innych powodów niż świadome wskazanie nieprawdziwych danych, nie wyczerpuje hipotezy normy art. 34 ust. 1 w związku z ust. 1 i nie implikuje skutku objętego jej dyspozycją.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją, gdy płatnik składek nieświadomie ustalił składkę za miesiące luty i marzec 2015 r. w zaniżonej wysokości, co zresztą skorygował i w czerwcu 2015 r. złożył prawidłowe deklaracje za miesiące luty oraz marzec 2015 r. oraz dokonał zapłaty składek na ubezpieczenie wypadkowe w pełnej wysokości wraz z odsetkami.

W tej sytuacji podwyższenie składki, aż o 50% za okres od 01.04.2014 r. do 31.03.2015 r. byłoby niewspółmiernym obciążeniem płatnika w stosunku do stwierdzonych u niego nieprawidłowości.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 3 czerwca 2015 r. i orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu, wypożyczając akta emerytalne